

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
Општина Бачка Топола
Заштитник грађана

Szerb Köztársaság
Vajdaság Autonóm Tartomány
Topolya Község
Helyi ombudsman

**TOPOLYA KÖZSÉG
HELYI OMBUDSMANJÁNAK
2020. ÉVI MUNKAPROGRAMJA ÉS -TERVE**

Topolya, 2020 januárja

postacím: 24300 Topolya, Tito marsall u. 30. sz.
telefonszám: 024-715-310, 116. mellék, telefax: 024-715-545, mobilszám: 063-11-09-551
e-mail: nesic.miladin@btopola.org.rs

TOPOLYA KÖZSÉG HELYI OMBUDSMANJÁNAK 2020. ÉVI MUNKAPROGRAMJA ÉS –TERVE

BEVEZETŐ MEGJEGYZÉSEK

A Helyi Ombudsman intézménye munkájának és ténykedésének Topolyán már megfelelő tapasztalata és hagyománya van, habár a Szerb Köztársaság, illetve a helyi önkormányzat jogrendszerét tekintve, viszonylag új intézményről van szó. Különösen kiemelendő azon tény, hogy községünk a Szerb Köztársaságban, illetve az akkori Szerbia és Montenegró államközösségben, minden hatósági szint tekintetében, elsőként alapított ilyen fajta intézményt. Külön kiemelendő, hogy ezen megbízatás első betöltőjének, Csernik Dénes jogásznak 2003. április 1-i első kinevezésétől fogva szakadatlanul működik. Tekintet nélkül a különféle szóhasználatra, mely manapság szélesebb körű használatban van a szakmai és a szélesebb közvélemény körében, illetve a jogi szabályozásban, mint: „helyi ombudsman”, „ombudsman”, „polgárok védője”, „polgári jogvédő” és „polgárjogi biztos”, valójában ugyanarról az intézményről van szó, melyet köztársasági, tartományi és helyi, illetve községi vagy városi szinten, illetve a helyi önkormányzati egységben alapítottak. A Szerb Köztársaság a világon azoknak a ritka országoknak az egyike, ahol a mindhárom hatalmi szinten – állami, regionális és helyi – megalapították ezt az intézményt. A tárgyalt megbízatás jelenlegi viselőjét Topolya Községi Képviselő-testülete nevezte ki 2019. május 30-i ülésén, s ez a harmadik, 5 évre szóló kinevezése. Topolya Községi Képviselő-testülete szabályozta a tárgyalt intézmény működését, mégpedig a 2019. március 21-i ülésen egyhangúlag elfogadott, Topolya község helyi ombudsmanjáról szóló határozat által, mely megjelent Topolya Község Hivatalos Lapjának 2019/5-1. számában.

HATÁSKÖR

A topolyai községi képviselő-testület Topolya községi ombudsmanjáról szóló határozata, mely az illető jogterületet községünkben szabályzó általános aktus, meghatározza a helyi ombudsman hatáskörét Topolya községben. Ezt az említett határozat 1. szakasza teszi, mely meghatározza: „E határozattal megalapítjuk Topolya község Helyi Ombudsmanjának intézményét, mint független és önálló szervezet, mely védi a polgárok jogait”, azután a 2. szakasza, amely kimondja: „A Helyi Ombudsman önállóan és függetlenül ellenőrzi a polgárok jogainak tiszteletben tartását, meghatározza a közigazgatási szervek vagy közszolgáltatások aktusai, cselekedetei vagy mulasztásai által elkövetett jogsértéseket, ha a helyi önkormányzati egység előírásainak és általános aktusainak megsértéséről van szó.” A polgári jogvédő helyi szintű illetékességével kapcsolatban, elmondhatjuk azt is, hogy tekintettel a (köztársasági, tartományi és helyi) polgári jogvédő - ombudsman illetékességi összeférhetlenségének lehetőségére, e kérdést is jogszabályok szabályozzák, mégpedig oly módon hogy egyfelől külön megszabták az egyes szintű ombudsmanok hatáskörét, másfelől elrendelték, hogy mindhárom szintű ombudsman viszonyát együttműködés elvén kell szabályozni. Ezt a polgári jogvédőről szóló törvény 35. szakaszának (Az SZK Hivatalos Közlönye, 2005/79. és 2007/54. szám), valamint a tartományi polgári jogvédőről - ombudsmanról szóló tartományi képviselőházi rendelet 27. szakaszának (Vajdaság AT Hivatalos Lapja 2014/20. szám) rendelkezései szabályozzák. Ebből kiindulván, a tartományi és a Vajdaság AT területén működő helyi ombudsmanok között annakidején aláírták a tartományi ombudsman és a Vajdaság AT területén működő községi ombudsmanok együttműködéséről szóló protokollt. Az említett okiratból kitűnik, hogy a helyi ombudsman hatáskörét igen széles alapokra helyezték, illetve hogy bizonyos, polgárok folyamodványai tárgyát képező kérdésekben a közvetlen, illetve közvetett hatáskör a helyi ombudsmané, amikor a helyi ombudsmanok kötelessége együttműködni az illető kérdés megoldásában a más hatósági szinteken lévő polgári jogvédőkkel, vagyis ombudsmanokkal. Emellett fontos megemlíteni, hogy a tárgyalt intézmény előmozdítása céljából 2016. 06. 13-án topolyai székhellyel bejegyezték a Szerbiai Helyi Ombudsmanok Egyesületét. Ez az egyesület 2018. december 5-én Szerbiai Ombudsmanok Egyesületévé alakult, s ezzel egyesíti az ombudsman intézményével kapcsolatos munkát a Szerb Köztársaságban, minden szinten, amelynek hozzá kell járulnia ezen intézmény státusának és munkájának további előmozdításához a társadalmunkban, ami különösen fontos, tekintettel az európai uniós csatlakozási folyamatra, valamint a 23-as – Igazságszolgáltatás és alapjogok és a 24-es – Igazság, szabadság és biztonság fejezetre nézve.

Az elmondottak mellett fontos megemlíteni, hogy a helyi önkormányzatról szóló törvény módosítása és

kiegészítése miatt községünkben meghozták a Topolya község helyi ombudsmanjáról szóló határozatot, így az elkövetkező időszakban dolgozni kell más egyéb aktusok meghozatalán is e területen.

A MUNKA FORMÁI

A hely ombudsman működése szempontjából igen lényeges, hogy meghatározzák az alkalmazandó munka és ténykedés formáját. A szabványos – helyi önkormányzat munkájában, valamint a közigazgatás munkájában általában előírányzott – eljárások viszonylatában, különösképpen pedig az általános közigazgatási eljárásról szóló törvény előírásait alkalmazó eljárásoknál, a Topolya községben illetékes helyi ombudsman munkája nem korlátozódhat csupán a folyamodványok átvételeit és az ügyfelek érdeklődését foglalkoztató kérdések, illetve jogvédelmi igényléseinek fogadását illető formai hozzáállásra, mint ahogy azt az előírások szabályozzák. A Topolya község területén illetékes helyi ombudsman munkája nemcsak a polgárok által személyesen, postán vagy elektronikus úton (melyhez szükséges műszaki felszereltségi szint a szolgálatnál megvalósult) benyújtott írásbeli folyamodványok vételével foganatosított eljárások keretében fog folyni, hanem mindezek mellett eljárást folytatunk az ügyfelek közvetlen megkeresésekor nyilvántartásba vett – jegyzőkönyvezett - tárgyakban is, mely igen jelentős, ugyanis a jogvédelem ügyében hozzánk forduló polgárok legnagyobb része nem járatos a jogrendszer működésében, s nem szokott a folyamodványok helyes írásbeli formájának összeállításához, sem a jogvédelem céljából szükséges teendők, szervek és módozatok igénybeviteléhez, illetve nincs ismerete arról, hogy mely szerv hogyan védhetné meg jogait eredményesen. Eddigi tapasztalataink azt mutatják, hogy a polgároknak legnagyobbbrészt szóbeli keresetre és gondjaik felvázolására van igényük, mely végett jogvédőhöz fordulnak, mert sajnos, sokan közülük alapvetően vagy funkcionálisan írástudatlanok, úgyhogy ebben az időszakban a legnagyobb figyelmet kell szentelni az ilyen formájú keresetek megoldásához szükséges feltételek megteremtésére. Ezen a téren, a helyi ombudsman ténykedését az eljárás során bizonyos kezdeményezőkézségnek kell jellemeznie, hiszen szerintünk a munkánk nem korlátozódhat az ügyfelekre és panaszaikra való tétlen várakozásra. Külön figyelmet szentelünk azon eseteknek, melyek során az egyéni keresetből általánosságban leszögezhető, hogy a jogsértés nagyobb mértékű és gyakoribb, illetve fennáll annak lehetősége, hogy a polgárok nagyobb része veszélyeztetett egyes helyzetekben. Emellett számos polgári kereset várható a polgárok jogrendszer, államigazgatás és helyi önkormányzat működését illető súlyos tájékoztatlansága miatt, s ezzel együtt e polgárok leggyakrabban nem is tudják, mely szervhez, s mi módon fordulhatnak. Az említett esetben a polgároknak tanácsot adunk, mely szervhez s mi módon forduljanak, gondjaikkal kapcsolatban, ügyelvén eközben arra, hogy ne sértsük más intézmények hatáskörét, mint például a jogsegélyszolgálat, az ügyvédség és egyebek. Éppen ellenkezőleg, ezekkel az intézményekkel az együttműködés külön formáját kell megvalósítanunk, hogy a polgárok számára lehetővé tegyük, hogy ilyen esetekben – amikor jogsegélyre szorulnak – biztosítsuk a szükségletek kielégítését, különösen a jogi tanácsok és folyamodványok esetén. Ez elsősorban a jogsegélyszolgálattal való együttműködés fokozását jelenti, hiszen ezen együttműködés elkerülhetetlen a teljes polgárjogvédelmi és jogérvényesítési rendszer megteremtéséhez. Úgyszintén az ügyvédi kamara szervezeti egységeivel közvetlenebb együttműködést kívánunk létesíteni. Az említettek mellett, jelentős a község területén működő egyéb szervekkel történő együttműködés is, a tapasztalatcsere és a közvetlen együttműködés miatt, mely tárgyak a polgárok jogvédelmével kapcsolatosak, hogy a polgárok önnön jogjaikat minél előnyösebb és hatékonyabb módon valósítsák meg, másfelől hogy az illetékes szervek, a polgárok ügyeiben való eljárás során minél alaposabb és hatékonyabb munkát végezzenek, hiszen ez mindannyiunk közös célja. Fokozott jelentőséggel bír a felügyeleti szolgálatokkal való együttműködés fejlesztése, különösen olykor, ha a felügyeleti szervek a polgárjogok védelmében lépnek fel. Az együttműködést illetően, különös jelentőséggel bír a köztársasági és tartományi polgári jogvédővel, vagyis ombudsmannal való tapasztalatcsere, emellett a helyi ombudsmanokkal való együttműködés, a Szerbiai Ombudsmanok Egyesületének működése által, valamint az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet szerbiai missziójával való együttműködés, mely utóbbi az elmúlt időszakban nagyban hozzájárult intézményünk fejlesztéséhez és megerősítéséhez. Az elmondottak mellett fokozzuk az esélyegyenlőségi biztossal, az Európai Unió küldöttségével, az Emberi és Kisebbségi Jogi Irodával, az Európa-ügyi irodával, a közérdekű információk és a személyi adatvédelem biztosával való együttműködés megvalósítására tett erőfeszítéseinket, melyekkel az elmúlt évben

jelentős kapcsolatokat építettük és megállapodtunk az elkövetkező időszakban való együttműködésről. Az előttünk álló időszakban továbbra is kivételes jelentőségűnek véljük, hogy a Topolya község területén illetékes helyi ombudsman működését és ténykedését közelebb hozzuk a nyilvánosságához. Ez különösen fontos, hiszen bebizonyosodott hogy a polgárok még mindig nem eléggé tájékozottak az intézményünk általi jogvédelem lehetőségeiről. Véleményünk szerint szintén különösen jelentős, hogy működésünket a fiatalabb nemzedékekhez is közelebb hozzuk, ennek okán, a községünk területén működő középiskolákkal megvalósított kapcsolataink által az együttműködést meg kell erősítenünk, s kiszélesítenünk, hogy a községünkben lévő helyi ombudsman munkáját és ténykedését külön bemutathassuk a középiskolát befejező nemzedékek részére. A középiskolákat, de az általános iskolákat illetően is, különösen jelentős, hogy a tanfelügyelőséggel és más jogalanyokkal való együttműködésben foglalkozunk az iskolán belüli erőszak kérdéseivel, hiszen sajnos, e téren a helyzet a nagyvárosokban romlik, ezért időben kell gondoskodnunk arról, hogy az említett erőszakhullám hozzánk ne terjedjen át. Törekedni fogunk arra, hogy a fiatalok körében tovább folyjék az alkotóművészet erősödése, mégpedig a humanitárius értékek előmozdítása terén, külön irodalmi pályázaton keresztül, vagy egyéb megfelelő módon. Úgyszintén lényeges az összes többi alánnyal való együttműködés községünkben (polgári egyesületek, civil szervezetek, egyebek), mely munkája és tevékenysége kihathat az emberi jogok, illetve polgárjogok és kisebbségi jogok védelmének jelenlegi állapotára. Külön jelentőséggel bírnak azon jogalanyok, melyek munkája és ténykedése a lakosság azon osztályaira, vagyis azon polgárookra irányul, akiknél fennáll a veszélyeztetettség veszélye mint például a gyermekek, fejlődési rendellenességekkel küzdők, vagy a családon belüli erőszak esetleges sértettjei, esetleg a lakosság hasonló csoportjai. Ebben az értelemben, szándékunk szerint, az említett jogalanyokhoz szóló, megfelelő együttműködésre és közös ténykedésünkre irányuló, tavaly kibocsátott felhívást idén megismételjük, s közvetlenebb kapcsolatokat építhetünk ki, annak érdekében, hogy ezen együttműködés teljességében életre keljen, mindezt pedig községünk polgárainak érdekében.

A NYILVÁNOSSÁG TÁJÉKOZTATÁSA

Igen fontos, hogy a nyilvánosságot idejekorán és hiánytalanul tájékoztassuk a helyi ombudsman munkájáról. Ebből a célból együttműködést létesítettünk minden helyi médiummal, illetve más médiumok tudósítóival, s ezt az együttműködést kibővítjük és magasabb szintre helyezzük. A nyilvánosság tájékoztatását jól fel kell becsülni és szabályosan kell felmérni. Amennyiben a polgárjogok nagyobb mértékű vagy különösen súlyos megsértése állna fenn, illetve amennyiben az eset körülményei alapján úgy becsülik fel, hogy jogsértés veszélye áll fenn, a helyi ombudsman reagálni fog, mégpedig nyilvános közlemény által, vagy egyéb megfelelő módon, mely rámutat az említett jogsértésre, illetve ennek következményeire, és mindazon intézkedésekre és eljárásokra, melyeket foganatosítani kell a fellépett következmények elhárítása érdekében. A nyilvánosság ilyen formájú megszólítása mindenképpen elkerülhetetlen olyankor is, ha esetleg bármiféle, emberi, polgári és kisebbségi jogok tekintetében káros és helyrehozhatatlan következményekkel járó jelenségre kellene reagálni. A megelőzés szintű ténykedés jelentősége igen nagy fontossággal bír, a polgárjogok megsértésének lehetőségeire való rámutatás által, így figyelmeztetjük a polgárokat, mire kell nagy gondot fordítaniuk, a jogsértések elkerülése végett, s ezzel feladatkörünk a lehető legjobb módon valósul meg. Mindinkább szükség mutatkozik a nyilvánossággal való kapcsolattartás interneten keresztül történő lebonyolítására, mely által a polgárok bizonyos (nem panasz jellegű) megfigyeléseiket, észrevételeiket közölhetik, mely adatok, jellegüket tekintve hozzájárulhatnak a polgárjogok védelmének javításához, és az általános, bizalommal átitatott légkör megteremtéséhez, a kommunikációhoz és toleranciához társadalmunkban, illetve helybeli közösségeinkben, sőt tágabb téren is. Itt meg kell említenünk azon tényt, mely szerint Topolya község egyedüli a Szerb Köztársaságban, mely határozata által biztosította a helyi ombudsman jogalapját a nyilvánosság megszólításának teljes tárházához.

MÁS SZERVEKKEL, SZERVEZETEKKEL ÉS KÖZÖSSÉGEKKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

A helyi ombudsman hivatalának minél teljesebb megvalósulása érdekében elkerülhetetlen, hogy együttműködést valósítsunk meg más szervekkel és szolgálatokkal, melyek valamely módon, helyzetük és előírások által megszabott szerepük természeténél fogva a polgárjogok védelmére irányulnak, mint az egészségvédelmi rendszerben működő jogvédők, a jogsegély-szolgálat és mások, s ez részben a tanfelügyelőre, a

költségvetési felügyelőre (revizorra), valamint a felügyelőségekre általában is vonatkozik. Az említett jogalanyokkal való együttműködés elsősorban a polgárjogok védelme, illetve a tudás- és tapasztalatcsere terén történő, egyeztetett ténykedésre irányul. Emellett, másodsorban, szükség mutatkozik minél szorosabb együttműködés megvalósítására minden szervvel, szervezettel és közösséggel, melyek a polgárjogokról döntenek, mégpedig oly módon, hogy egyfelől minél hatékonyabb ténykedést érzünk el a polgárok jogsérelmeiket érintő panaszai nyomán foganatosított, esetleges eljárás során, másfelől áttekintjük az említett szervek munkájában és ténykedésében felmerülő, bizonyos kérdéseket, megelőzés szintjén, annak érdekében, hogy munkájukban minél kevesebb esetben történjen polgári jogvédelmi intézkedésre okot adó esemény. E téren, különös jelentőséggel bír a köztisztviselők és közalkalmazottak kódexének alkalmazása, melyet a Községi Képviselő-testület hozott meg, s mely megjelent Topolya község hivatalos honlapján. Különös jelentőséggel bír a helyi önkormányzat szerveivel megvalósított együttműködés, mely alatt elsősorban a Községi Képviselő-testületet, a Községi Elnököt, a Községi Tanácsot, a Községi Közigazgatási Hivatal vezetőjét, s a közcivilizációk és –intézmények igazgatóit értjük, melyek közvetlen részvétel által, közvetlenül kihathatnak a polgárjogok megvalósítását illető eljárásokra. Úgyszintén, kivételes jelentőséggel bír a helyi ombudsman intézményének minél eredményesebb működését szavatoló feltételek megvalósulása, mégpedig úgy, hogy egyfelől politikai akarat megteremtésére törekszünk, mely értékelné intézményünk munkáját, másfelől pedig politikai erőt és eltökéltséget szorgalmazunk, hogy intézményünk segítségével a község minden szervezetét és intézményét a polgárjogok megvalósításának szolgálatába állítsuk. Tekintettel arra, hogy a közelmúltban megválasztották a Kishegyes község területére illetékes helyi ombudsmant, arra lehet számítani, hogy az ezen község intézményével való együttműködés úgyszintén nagy jelentőséggel fog bírni. Különösen kiemelendő a szociális és gyermekjóléti, valamint a nevelési-oktatási intézmények jelentősége, tekintettel arra, hogy ezek számos érzékeny csoporttal foglalkoznak. Külön kiemelnénk bizonyos, inklúziót és iskolai erőszakot érintő kérdéseket. Külön figyelmet kell szentelnünk a bácskossuthfalvi szociális védelmi intézménynek, mely tekintettel a bentlakók jellegére és igényeire, különös súllyal bír, s ahol ezek a tevékenységek a Tartományi Polgári Jogvédő – Ombudsman koordinálásával valósul meg. Az együttműködés kérdésében a Topolya község területén illetékes helyi ombudsman nyitott lesz, különösen a lakosság bizonyos rétegeit (gyermekek, nők, fejlődési rendellenességekkel küzdők, egyebek) védő szervezetek és egyesületek irányában, különösképpen az erőszak áldozatainak vagy az általánosan veszélyeztetett csoportoknak a kérdéseivel foglalkozó jogalanyok irányában. Községünk többnemzetiségű összetételére való tekintettel nagy jelentősége lesz a községünk Nemzetek Közötti Viszonyügyi Tanácsával való együttműködés is. Különös jelentőséggel bír a községünk helyi közösségeivel folytatott együttműködés kérdése, mivel községünkben 23 település található, melyek 15 helyi közösséget alkotnak, s ezzel községünk egyike a tartomány legtagoltabb községeinek. Tekintettel a jelenlegi helyzetre, világos hogy a falusi lakosság egyre nagyobb részének gondot jelent a községi székhelyre való beutazás, s ezek testi és pénzügyi gondok is. Ezáltal a lakosság említett része kedvezőtlen helyzetben van úgy a jogok általános megvalósulását illetően, mint a jogaik sérülése esetén való panasztétel tekintetében. Tekintettel az elmondottakra, véleményünk szerint át kell tekinteni a helyi közösségekkel folytatott együttműködés kérdését, s különösen méltányolva annak tényét, hogy mindeddig a helyi közösségek nagy része valódi érdeklődést mutatott, (s ezt a gyakorlatban is megerősítették), mely szerint meg kell próbálnunk a helyi közösségekbe való kiszállást, e tevékenységeknek a polgárok felé való közelítése végett. 2020 folyamán ezen együttműködést hivatalos formába kívánjuk foglalni, a helyi közösségekkel való együttműködési protokoll megkötése által, tekintettel arra, hogy a protokoll szövegét támogatta a Községi Tanács. Az a célunk és szándékunk, hogy ezzel a protokollal felöleljük községünk összes helyi közösségét, hogy az együttműködés keretében külön beszélgetéseket is szervezzünk, amelyeken a helyi közösségekben élő polgárok tájékozódhatnak a jogaik védelme és megvalósítása szempontjából jelentős kérdésekről. A többi jogalanyal való együttműködés kérdésében, a helyi ombudsman a jövőben külön figyelmet szándékozik fordítani a Községi Képviselő-testület képviselőivel, a tartományi és köztársasági parlamenti képviselőkkel való együttműködésre, a polgárjogok védelmének terén folyó tevékenységek ösztönzése végett, különösképpen pedig a végrehajtó hatóságokkal szembeni felügyelő szerepük által. Ezzel kapcsolatban külön szem előtt tartjuk a közelgő választásokat és ezen testületek új összetételét. A parlamenti képviselőkkel való együttműködést illetően, kivételes fontosságúnak tekintjük a mezőgazdasági termelők, illetve a családi háztartások tagjai kérdésének megoldását, akik a társadalombiztosítási járulék fizetésének kötelezettjei, a ahol ezek a problémák különösen a jelen vannak az úgynevezett régi tartozások és a polgárok illető csoportjának egyenletes adóterhelése terén. Az említett kérdések mellett egyre nagyobb szükséglet mutatkozik a

környezetvédelem területén való fellépésre, tekintettel arra, hogy ezen a téren nem valósul meg a szükséges és kívánt előrelépés. A végén szeretnénk kiemelni azokat a tevékenységeket is, melyek az előírások módosítására és kiegészítésére, vagy újak meghozatalára vonatkozó kezdeményezésre irányulnak majd, ez megtörtént helyi vagy más hatósági szinteken, s amihez megvannak a szükséges kapacitások intézményünkben, s ez önállóan volt a Szerbiai Ombudsmanok Egyesületének keretében.

A KÖZTISZTVISELŐK ÉS KÖZALKALMAZOTTAK KÓDEXÉNEK FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSE

Tekintettel arra, hogy Topolya község elfogadta köztisztviselők és közalkalmazottak kódexét, az előttünk álló időszakban, külön figyelmet szentelünk kódex alkalmazásának, hiszen ez szilárd alapja az igazgatás szabályos és célszerű működésének. Az illető okirat minél jobb alkalmazása végett, az illető jogalanyokkal együttműködve, külön képzéseket szervezünk a közigazgatás dolgozói részére, s ebben a kérdésben már megfelelő kezdeményezést intéztünk az illetékes szervek irányába. Véleményünk szerint a kódex jobb ismerete községünkben nagy jelentőséggel bír, úgy az igazgatási jogalanyok, szervezetek, közösségek mint községünk polgárainak legszélesebb köre részére. Emellett külön ösztönöznünk fogjuk a tisztviselőkre vonatkozó kódex mielőbbi meghozatalát, amelyet nagyon fontosnak tartunk a helyi hatalom kiépítésének további fejlődése érdekében a polgárok jogainak és érdekeinek, valamint védelmének megvalósulására irányulóan.

AZ EMBERI, POLGÁRI ÉS KISEBBSÉGI JOGOK, VALAMINT A JOGBIZTONSÁG FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSE

Az emberi, polgári és kisebbségi jogok, valamint a jogbiztonság általános állapotának figyelemmel kísérése az egyik legfontosabb kérdés, amelyre külön figyelmet kell szentelnünk. Egyrészt ez a helyi ombudsman rendszeres munkáján keresztül lehetséges, emellett pedig ez a tevékenység a helyi szerv, szervezetek és közösségek munkájáról szóló rendszeres tájékoztatáson keresztül valósul meg, függetlenül attól, hogy helyi jogalanyokról vagy köztársasági vagy tartományi szervek területi egységeiről van-e szó.

KÖZVETÍTÉS

Az eddigi polgárjogok megvalósulásának és védelmének gyakorlatában felmerült szükségletekből eredően, valamint a legújabb áramlatokkal összhangban, arra törekszünk, hogy községünk polgárai részére 2020 folyamán is lehetőséget biztosítsunk a peres ügyek békés megoldására, mégpedig közvetítéses tárgyalás által, mely perek megoldásának módja egyre inkább jelen van gyakorlatunkban, valamint a Szerb Köztársaság előírásaiban. Arra törekszünk, hogy megteremtődjenek a szükséges műszaki feltételek egy különleges, közvetítő központ működéséhez (mely intézményi szinten, Topolya Községi Képviselő-testületének 2015. november 26-i, Topolya Község Hivatalos Lapjának 2015/17. számában megjelent határozata által már meg is alakult), s mely a polgárok legszélesebb köre előtt nyitva állna, a polgárok közötti, valamint a polgárok és az igazgatás közötti gondok gyors s hatékony kiküszöbölése céljából. Mindezeket különösen jelentősnek véljük, tekintettel a már megteremtett személyzeti előfeltételeknek, s tekintettel hogy e célra nincs szükség a költségvetés külön eszközeire. A peres ügyek ilyen fajta megoldásának nagy jelentősége van a viszályhelyzetek megoldásában, ezáltal a polgárjogok lehetséges sérülésének elkerülésében, melyek megtörténtkor a kiküszöbölés s megoldás sokkal nehezebb. E téren külön jelentőséggel bír Szerbia Jogi Közvetítőinek Egyesületével való együttműködés. Külön jelentőséggel bír, hogy az említettek külön utasítással támogatta a Bírósági Főtanács és a Legfelsőbb Semmitőszék. Szintén nagy jelentőséggel bír a Szabadkai Alapfokú Bíróság támogatása, amely a topolyai bírósági egységben külön helybéli-műszaki feltételeket biztosított a mediációhoz. Szintén hangsúlyozzuk, hogy az elkövetkező időszakban a mediációs kérelmek számának növekedésére kell számítani, tekintettel a törvényi változásokra, amelyek közül egyeseket már elfogadtak (bírói illetékek), némelyek pedig előkészületben vannak. Ez megköveteli, hogy községünkben biztosítsuk a szükséges számú mediátort, amit már a Községi Tanács is támogatott.

ERŐFORRÁSOK

E kérdéskörben, megállapíthatjuk hogy állandó szükség mutatkozik a műszaki felszereltség további fejlesztésére. Korszerű feltételek között, a számítógépes, világhálós kapcsolattal való, előírások adatbázisának hozzáférést biztosító s hasonló felszereltség elkerülhetetlen feltétele a sikeres munkának és minden, így a tárgyalt intézmény rendeltetése kiteljesítésének. A műszaki felszereltség említett elemei kivételes jelentőséggel bírnak több szempontból, különösen pedig az ügyfelekkel és más jogalanyokkal történő gyorsabb és közvetlenebb értekezés biztosításának szempontjából, másfelől, mindez jelentőséggel bír a munka és mindennapi, irodai teendők, tevékenységek gyorsabb és hatékonyabb ellátása tekintetében is, melyet meg kell becsülni, tekintetbe véve, hogy a helyi ombudsman nem rendelkezik az irodai és hasonló munkát ellátó, külön szolgálattal, vagyis teendőit egyedül végzi. A 2020-as év folyamán az intézmény hatékony munkája érdekében szükség lesz kisebb műszaki beruházásra. Nagy sikernek tekintjük, hogy megteremtődtek ezen intézmény munkája fejlesztésének és a személyzeti erősítésnek a normatív előfeltételei, így az elkövetkező időszakban lehetőséget kell találni rá, hogy ezen a téren is fejlődést érjünk el.

SAKMAI TOVÁBBKÉPZÉS

A helyi ombudsman sikeres munkáját és működését elkerülhetetlen előfeltételének tekintjük az állandó szakmai továbbképzést, melyet több módon biztosítunk. Először is, lényeges hogy a helyi ombudsman különféle képpen, állandóan képezze és tökéletesítse magát, s ezért elkerülhetetlen, hogy figyelemmel kísérje az időszaki szakirodalmat az illető területen, hogy tapasztalatcserét folytasson és értesüléseket szerezzen a többi ombudsmantól, úgy a környező községekből, mint a felsőbb hatalmi szintekről, különösen pedig az időszakos megbeszélések, illetve a külön tematikával rendelkező konferenciákon való részvétel által, melyek témája az emberi jogok védelmével kapcsolatos munka és ténykedés, illetve más szakmai összefüggéseken való részvétel által, emellett szükség szerint e konferenciák előkészületeiben való részvétel által, egészen bizonyos szakmai elemzések vagy más szakmunkák elkészítéséig. A helyi ombudsman állandó szakmai továbbképzésének biztosítása végett, figyelemmel kísérjük a helyi ombudsmanok, illetve a Tartományi Polgári Jogvédő - Ombudsman és Szerb Köztársaság Polgári Jogvédőjének, ezenkívül a külföldi, hasonló jellegű szervek munkájának és ténykedésének időszaki történéseit. Kivételes jelentőséggel bír a Szerbiai Ombudsmanok Egyesületének működése és ténykedése, mely az elkövetkező időszakban több tevékenységet végez, különösen az EBESZ szerbiai missziójával való együttműködés keretében, melynek tevékenységében különös jelentőséggel bír, hogy Topolya község helyi ombudsmanja a Szerbiai Ombudsmanok Egyesületének elnöke is. A szakmai továbbképzést érintő tevékenységek keretébe tartoznak a megfelelő szakmai bizonylatok és szaktudást, készséget szavatoló tanúsítványok megszerzésének teendői is, mely terület elkerülhetetlenül szükséges a helyi ombudsman teendőinek sikeres ellátásához. Ez különösen jelentős a jogok sérelmének kérdésében, vagy ezen jogsérelmek megelőzését célzó munka során a lakosság egyes rétegeinek esetében, mint például a gyermekek, a fejlődési rendellenességekkel küzdők, azután általában a családon belüli erőszak áldozatai és mások, mely esetek külön hozzáállást és képzettséget követelnek, mint ahogy ezeket az igazságszolgáltatásnál, szociális védelemnél és más szerveknél is megkövetelik. Az állandó szakmai továbbképzés biztosítja azon feltételek megteremtését, melyek alapján községünkben a jogvédelem az e téren fennálló legújabb tendenciákkal és legmagasabb szintű szabványokkal összhangban haladhat. Véleményünk szerint, különösen fontos a megszerzett tudás és ismeretek átadása a Községi Közigazgatási Hivatal és a községben levő, más szervezetek és közösségek dolgozóinak, annak céljából, hogy e tevékenységek kedvező hatásai minél inkább alkalmazhatóak legyenek. A szakmai továbbképzés esetében folyamatban vannak a tárgyalások a Tartományi Polgári Jogvédővel – Ombudsmannal, mégpedig az ombudsmanok állandó szakmai továbbképzése külön formájának biztosítására vonatkozóan. Szintén törvényi kötelezettség a mediáció végzéséhez az állandó formai továbbképzés. Az ombudsman hatáskörébe tartozó területeken megvalósuló különféle projektekben való részvétel a munka külön formája, amely további fejlődést biztosít e téren.

AZ INTÉZMÉNY MUNKÁJÁNAK ÉRTÉKELÉSE

Intézményünk munkájának állandó ellenőrzése elkerülhetetlen előfeltétele annak hogy állandó és közvetlen

helyesbítések által elérjük a tárgyalt intézmény munkájának jelenlegi igényekkel való összehangolásának megfelelő szintjét. Eddigi tapasztalatok alapján, az a véleményünk hogy szükség mutatkozik az intézmény munkája értékelésének áttekintésére, melyet pedig a polgárok, illetve nyilvánosság részére kibocsátott, külön kérdőívek által, illetve más, alkalmas módon valósítunk meg, mégpedig külön, hivatalos értékelési formákban, megfelelő iratanyag biztosítása mellett. E téren úgyszintén jelentősnek tartjuk működésünk bemutatását a szakmai körökben, melyek teljességgel szakképesítettek intézményünk működésének felbecslésére. Függetlenül attól, hogy az elmúlt tizenhét év folyamán benyújtott, munkáról szóló jelentésekből áttekinthető ezen intézmény sikeres működése, véleményünk szerint, a polgároknak külön lehetőséget kell biztosítani az intézmény jelentőségéről és működéséről alkotott véleményének közvetlen kinyilvánítására. A munka értékelését más illetékes intézményeken keresztül is elvégeztetjük, mely intézményekkel az előttünk álló időszakban együttműködést valósítunk meg. Az említett tevékenységek megvalósítása végett, arra fogunk törekedni, hogy biztosítsák a szükséges pénzügyi eszközöket az említett tevékenységek megvalósításához.

JELENTÉSTÉTEL

A Topolya község területén illetékes, Topolya Községi Képviselő-testülete által kinevezett helyi ombudsmannak kötelessége a Községi Képviselő-testülethez rendszeres, működéséről szóló jelentést benyújtani, mégpedig évente egyszer. Ily módon, egyfelől a Községi Képviselő-testület nyer betekintést a helyi ombudsman munkájába és ténykedésébe, másfelől lehetősége nyílik a helyi ombudsman munkájának ellenőrzésére, vagyis annak felbecslésére, mely mértékben és mi módon valósul meg ezen, községi Statútum által előirányzott, s külön határozattal szabályzott hivatal. A helyi ombudsman által összeállított jelentés, mint ahogy eddig is, időben elkészül, minden szükséges elemével, illetve tényekkel és adatokkal, melyek lehetővé teszik a képviselők valódi módon történő betekintését a helyi ombudsman előző időszakban végzett munkájába, illetve a község emberi, polgári és kisebbségi jogokat illető helyzetébe, emellett lehetőségük nyílik a vitás kérdéseknek az ezekre kapott válaszok általi elhárítására. Függetlenül attól, hogy a tárgyalt jelentésről, az ellenőrzést és felügyeletet végző intézmények által elfogadott elvekből eredően, nem szavaznak, e jelentés mégis lehetőséget nyújt a tárgyalt intézmény működésének és ténykedésének a jelentés által felölelt időszakban való áttekintésére. A jelentés a szélesebb nyilvánosság számára is jelentőséggel bír, melynek ezáltal, a tömegtájékoztatási eszközök útján alkalma nyílik a Topolya község területén illetékes helyi ombudsman eddigi munkájának és ténykedésének részletesebb megismerésére, illetve a jelentés egyes részei által betekintést nyerhet bizonyos eseményekre és meghatározott kérdések megoldására, melyek a polgárok hasznára válhatnak, az esetleges helyzetek megoldásakor, mely helyzetek megegyeznek vagy hasonlósak a helyi ombudsman által már megoldott, vagy megoldáshoz segített ügyekkel. Véleményünk szerint a vázolt módon a polgárok ösztönzést nyernek a jogaik melletti hathatósabb kiállásra és ezek védelmére, hiszen a teljes polgárjog-védelmi rendszer, úgy nálunk mint külföldön, elsősorban a polgár válaszlépésén alapul, melyet e polgár, annak jogait ért sérelem vagy e jogok veszélyeztetése folytán, foganatosít. Nem létezik polgárjog-védelem maguk a polgárok kezdeményezőkézsége, kitartása és elszántsága nélkül, s intézményünk éppen az ez irányú, állandó támogatásra és bátorításra hivatott, ezt pedig lehető legjobb módon akkor teheti, amennyiben e polgárokat megismerteti az e téren szerzett tapasztalatokkal. A Jelentés, valamint a Munkaterv tartalmának megismertetésekor az eddigiekben szerzett, köztájékoztatási eszközöket illető, kedvező tapasztalatainkat hívjuk segítségül, mely annak lehetőségét vetíti elő hogy a helyi ombudsman munkájának tervét és programját, emellett e szerv működéséről szóló jelentést közzétegyék Topolya község hivatalos honlapján, mely által e két okirat elérhetővé válik minden érdeklődő részére, bármely időben, s bárhol, amennyiben az említettek megfelelő műszaki feltételekkel rendelkeznek a község hivatalos honlapjára való csatlakozáshoz.

A MUNKA FEJLESZTÉSÉRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

Véleményünk szerint, az előttünk álló időszakban szükség mutatkozik a helyi ombudsman munkája és ténykedése törvényes keretének bővítésére. Tekintettel arra, hogy községünkben meghozták az új határozatot, célszerűnek tartjuk, hogy részt vegyünk egy, a helyi ombudsmanokról szóló külön törvény meghozatalában, amelyet a Szerbiai Ombudsmanok Egyesületén keresztül javasolni fogunk a Szerb Köztársaság parlamentjének. A felmerült igény szerint, tekintettel a fennálló és jövőbeli teendők sokféleségére, s melyek a helyi ombudsman

irodáján kívüli részleges vagy teljes ténykedést igényelnek, a munkanap, illetve munkahét bizonyos részét módosítani lehetne, amikor is a helyi ombudsman kizárólag a polgárokkal foglalkozna, illetve hagyományos értelemben vett ügyfélfogadást végezne. Mindez különösen fontos, amennyiben tudjuk, hogy nincs külön szolgálat, illetve alkalmazottak, akik a helyi ombudsman munkatársaiként irodai-műveleti teendőket végeznének. Másfelől, mindez igényt támaszt ezen intézmény távlati személyzeti felerősítése iránt. A polgárok helyi ombudsmanhoz való, közvetlenebb és minőségesebb hozzáférése a jelenleg használatos távközlési rendszer fejlesztésével lenne elérhető. Az említett intézkedések nem igényelnek különösen jelentős ráfordítást jelentő eszközöket, így feltételezésünk szerint ez nem jelent majd gondot. Az említettek mellett, szükség mutatkozik a Szociális Védelmi Központtal és a jogsegély szolgálattal való együttműködés felerősítésére, a veszélyeztetett lakossági csoportok hatékonyabb védelmének kérdéskörében, különösen a családon belüli erőszak és hasonló eseteiben, ahol is kivételes jelentőséggel bír az akciócsoport, a Nemek Egyenjogúságával Megbízott Bizottság, s más, e téren működő jogalanyok működése. Az elkövetkező időszakban külön jelentőséget tulajdonítunk a Nemzetek Közötti Viszonyügyi Tanáccsal való együttműködésre. Az említett terv és program megvalósításakor reméljük, hogy elnyerjük a helyi önkormányzat, illetve a képviselő-testület szükséges megértését, melyhez a jelen okiratot, ismertetés céljából megküldjük, s hogy előfeltételek szülessenek a munka és tevékenység előttünk álló időszakban való, rendezett jogi keretéhez, mégpedig a községi határozattal, törvényekkel, s az ezek alapján hozott előírásokkal összhangban.

Kelt: Topolyán, 2020. január 31-én
szám: 75-1/2020-VII-7

Miladin Nešić
Topolya község
helyi ombudsmanja